

Matouš 25:14-30

¹⁴Bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek; ¹⁵jednomu dal pět hřiven, druhému dvě, třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval. ¹⁶Ten, který přijal pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět. ¹⁷Tak i ten, který měl dvě, získal jiné dvě. ¹⁸Ten, který přijal jednu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána. ¹⁹Po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat. ²⁰Přistoupil ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: „Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.“ ²¹Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ ²²Přistoupil ten se dvěma hřivnami a řekl: „Pane, svěřil jsi mi dvě hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.“ ²³Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ ²⁴Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: „Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.“ ²⁵Bál jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.“ ²⁶Jeho pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal.“ ²⁷Měl jsi tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem.“ ²⁸Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! ²⁹Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“ ³⁰A toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Když byste náhodou zdědili velký balík peněz a chtěli je uložit do banky, kterou banku si vyberete? Půjдете do velké kamenné banky, která má dobré jméno, hospodaří v kladných číslech nebo zvolíte malou banku, která má jen několik málo chudě vypadajících poboček? A když budete chtít pořídit novou střechu, zvolíte snad malou firmu, která moc střech neudělala, nebo radši oslovíte zavedenou firmu, která má za sebou mnoho zakázek a je známá dobře odvedenou prací? Nebo půjдете do nemocnice pro nový kloub a budete si moci vybrat mezi zkušeným lékařem se stovkami operací na kontě či budete spíš žádat doktora, který moc odoperováno nemá a předchází ho pověst místního Cvacha?

Odpovědi jsou myslím zcela jasné. Chceme ty, kteří něco umí, kteří toho mají za sebou spoustu, kteří již dokázali, že dobře odvedou svou práci. Jasné. – Tolik tedy k tomu Ježíšovu výroku z konce dnešního podobenství: „Každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“ Komu by se to náhodou zdálo nespravedlivé, nechť si znova odpoví na předešlé otázky. Když jde o peníze, o majetek či o naše klouby, tak je nám to celkem jasné, že dávat chceme tomu, kdo na to má a naopak, kdo za sebou nic moc nemá, tomu svěřovat své a sebe příliš nechceme. Stejně tak to platí i o Božích věcech – o tom, co nám Pán Bůh svěřil, daroval. Kdo s tím umí nakládat, rozhojňovat, rozmnožovat, nakonec dostane ještě navíc; naopak, kdo má malinko, i o ně nakonec přijde.

Co jsou ty věci, které jsme dostaly svěřeny a které můžeme buď zhodnocovat, nebo opačně o ně nakonec přijít? Ježíš mluví obraznou řečí o hřivnách, přesněji přeloženo: o talentech, o stříbře. Jakýsi člověk nadlouho odcestoval a před tím svěřil svůj majetek svým služebníkům. Snad nejčastěji se za těmi svěřenými hřivnami vídávají lidské schopnosti: nadání, talent, vlohy. Někdo má výjimečný sluch, je muzikální, někdo umí řeči, jednat s lidmi – má k tomu vlohy, někdo je zručný, co vezme do rukou, to se mu v nich promění skoro ve zlato, někdo umí kšeftovat – umí vydělat téměř na všem, jiný vyskočí přes vysokou laťku jako jeden z miliónu a dneska je nejspíš v Berlíně na mistrovství světa. - Co z toho pak tedy plyne? *Musíš ten svůj talent, své schopnosti rozvíjet a budeš oceněn.* To je taková „hezká“ moudrost, jako kdyby ji řekla nějaká paní učitelka. *Nebud' líný, máš na to, tak makej.*

No a já můžu jít domů a se mnou zástupy dalších lidí, kteří jsou prostě ve všem jen průměrní a rozvíjet nic moc není kam. Člověk, který patnáctistovku zaběhne v limitu stabilizovaného kardiaka, ruce má asi tak šikovné, že ho vyjde levněji objednat si řemeslníky a kdyby chtěl koncertovat, tak by musel zaplatit nejmíň tak dvacet tisíc, aby ho někam pustili na pódium. To není malomyslnost, to je realita normálního člověka, který už dávno přišel na to, že když paní učitelka v mateřské škole říkala, jak má každý chlapeček a každá holčička na něco talent, tak jen milosrdně lhala.

Proto jsem čím dál víc neochvějněji přesvědčen, že Pán Ježíš toto podobenstvím nevypráví v nějaké výběrové škole, ani lidem výjimečných schopností či pracovních výsledků. Pán Ježíš tu není lektorem motivačního školení pro talentované. O nadání a výjimečnost tu vůbec nejde. Samozřejmě to doložím.

Předně, o tom, co ti služebníci dostali, je tu řečeno, že je to majetek jejich Pána. Není tu zmínka, že si to snad jaksi nezasloužili. Je to majetek jejich Pána, oni ho mají jen svěřený. Ani nelze najít žádnou logiku, proč jeden dostane na začátku víc než druhý. Vlastně o to tomu Pánu vůbec nejde. Ty, co s jeho majetkem dobře

naložili, odmění nakonec všechny stejně. Důležité je, že s ním dobře naložili – to on cení, a ne kdo měl od něj víc nebo míň. Nejde o výjimečnost. Sice se říká, že má kdosi *talent od Boha*, ale ruku na srdce, výjimečný muzikant mívá muzikální rodiče či prarodiče. Takovéhle talenty a vlohy se zpravidla bez výjimky dědí! Představa Pána Boha, který uděluje z různých pytlíků talentů tomu či onomu, mi přijde až příliš rafinovaná. Že by výběrový Pán Bůh výběrově naděloval? Někdo má prý štěstí, druzí si ho musejí hledat jinde a sami.

Možná někdo čekáte, že to teď vyžehlím tím, když řeknu, že nejde jen o velké věci, o neobyčejné schopnosti, nýbrž že každý jsme něco dostali od Boha. A každý ať hospodaří s tím, co má, nemusí závidět těm obdařenějším. – Jenže to se mi zdá trochu z *nouze ctnost*. Ten Pán v Ježíšově podobenství přece všem třem (a mohlo by jich být i deset, sto, tisíc – jde o všechny lidi) - všem dává hodně moc, ne jen nějaké zaplat'pánbůh zbytky. I ten, který dostal svěřeno jeden talent stříbra, dostal víc než by kdy mohl objevit na své výplatní pásce. Je to řádově milionová suma, těžko si tehdy mohl kdokoli představit, čím by si ji mohl vydělat. I ta zdánlivě nejmenší hřivna je tu něco jako roční prémie ředitele ČEZu – taky si nikdo neumí představit, za co jí ten ředitel mohl vydělat.

Co je tedy tím obrovským vkladem, který jsme dostali svěřen od Boha? Takovým vkladem, nad nímž nemá smysl špekulovat, jestli je ho víc nebo míň? Musí to být něco pro každého cenného a pro jeho život důležitého. Něco, s čím může nakládat každý a přitom to nikdo nemá ze sebe nebo od rodičů zděděné. - -

Když se někomu v hlavě začne rodit nápad, jak by mohl pro druhého udělat něco dobrého. Když mu nedá spát myšlenka, jak by mohl pomoci druhému v nouzi. Když vydrží při druhém i v čase jeho slabosti, v čase zlém nebo v nemoci. Když zůstane věrný, byť bude muset na čas zapomenout na sebe a své potřeby. – To je ten velký vklad, který nemůže mít nikdo pouze ze sebe – to je něco cenného, čímž může každý zhodnotit život svůj i druhých, nebo to uchovat jen v sobě a nevyužít to. Říkejme tomu: víra.

Když někdo přestane o tomhle jen přemýšlet, fantazírovat a začne to uskutečňovat. Když začne mít radost z toho, že může pomoci; že přes všechnu složitost a citlivost může odpustit. – To je též něco cenného a velkého, co není vrozené, ani se to snad nedá naučit nějakým tréninkem. Říkejme tomu: láska. Vklad od Boha, proto asi lépe: Boží láska.

Když se člověk nenechá odradit překážkami, které se staví dobrému životu do cesty, a naopak s nimi začne počítat a je připraven se s nimi poprat. Cítí někde jakoby v hloubi srdce radost, i když by na jeho cestě druzí radostné důvody nenacházeli, vytrvá ve víře a lásce pro dobro druhých (a ostatně i své). – Říkejme tomuto Božímu vkladu: naděje.

To jsou hřivny, vklady, které může přijmout za své každý! Aniž by někdo předem rozhodl o jeho nadání či nevšedních schopnostech. To je to, co nemáme jen uchovávat, skrývat v zemi či v nějakém jiném chráněném prostoru, ať už je to naše nitro či třeba církve. Jsou to vklady, s nimiž máme jít ven, do života – jako s cennými papíry na akciový trh.

Samozřejmě bylo, je a bude to vždy riziko. Můžeme neuspět, dokonce hodně prodělat. Ale jít do tohoto rizika znamená podle Ježíše opravdově žít, tak jak to po nás Pán a skutečný vlastník těchto cenných vkladů žádá. Bylo by jistější si víru, lásku a naději schovat u sebe, uchovat ji před rizikem nabourání, znehodnocení, neúspěchu. Co když už nebudou takové jako na začátku, co když se to stříbro obrousí a tu a tam uštípne. Je to riziko snažit se druhému pomoci. Je to riziko zůstat s druhými ve zlém čase. Odvaha je jedna věc, šrámy bývají ale hmatatelnější.

Ten třetí služebník, který dobře a bezpečně uchoval neporušený svěřený vklad je však svým Pánem nakonec tvrdě vyhnán. Je to varování. A ještě víc povzbuzení. Nebát se to, co nám Pán Bůh svěřuje a do nás vkládá vynést na trh života. Pustit to do oběhu mezi všechny ty skutečné starosti a problémy lidí, kteří kolem nás žijí. Nekonzervovat. Nearchivovat víru, lásku, naději, ani Ježíšovo evangelium. Nemusíme mít strach, že naprosto zkrachujeme. Vždyť je to majetek našeho Pána, jeho vklady, On je určil k tomu, aby přicházeli ke slovu, aby si získávaly naše (a nejen naše) srdce. Nemají se z nich stát dobře uložené cenné papíry, které až jednou někdo najde v sejfě, nebudou mu nic říkat. Víra v Krista, láska Boží a naděje života, chcete-li: evangelium, je vkladem, který má být v oběhu. Jakkoli ten oběh může vždycky někomu připadat rizikový. Ježíš tu mluví o Bohu, který chce, aby se tyto jeho cenné papíry neustále směňovaly, zhodnocovaly, aby přinášely lidem zřejmý užitek.